

Проект

„New Link – доброволческа мрежа в полза на граждани на трети страни”

СИНЯ КАРТА ЗА РАБОТА В БЪЛГАРИЯ* ЗА ВИСОКОКВАЛИФИЦИРАНИ РАБОТНИЦИ ОТ СТРАНИ ИЗВЪН ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

*** В СИЛА ОТ 01 ЮНИ 2011 г.**

„Синята карта на Европейския съюз” представлява разрешение за пребиваване на граждани на трета държава, които са висококвалифицирани работници съгласно условията за влизане и пребиваване за повече от три месеца на граждани на трети държави на територията на държавите-членки за целите на висококвалифицирана трудова заетост, както и на членовете на техните семейства.

Парламентът я въведе с окончателното приемане на второ четене на промени в Закона за чужденците в Република България, публикуван в Държавен вестник, бр. 9/28.01.2011 г.

Ще се издава и прилага съгласно Директива 2009/50/ЕО от 25.05.2009 г.

Тази директива е насочена да допринесе за постигането на тези цели и да се справи с недостига на работна ръка чрез насърчаване на приемането и мобилността — за целите на висококвалифицирана трудова заетост — на граждани на трети държави за престои, надвишаващи три месеца, за да може Общността да стане по-привлекателна за такива работници от целия свят и да се подпомогне нейната конкурентоспособност и икономически растеж. За постигането на тези цели е необходимо да се улесни приемането на висококвалифицирани работници и техните семейства като се въведе ускорена процедура за приемане и се предоставят, в редица области, социални и икономически права, равни с тези на гражданите на приемащата държава-членка.

Необходимо е също да се вземат предвид приоритетите, нуждите на пазара на труда и капацитета за прием на държавите-членки. В компетентността на държавите-членки е да запазват или въвеждат нови национални разрешения за пребиваване за целите на заетостта. Гражданите на трети държави следва да имат възможност да подават заявление за синя карта на ЕС или за национално разрешение за пребиваване.

ГРАЖДАНИ НА ТРЕТИ СТРАНИ

Граждани на трети страни са всички лица, които не са граждани на Република България, друга страна-членка на Европейския съюз, Конфедерация Швейцария, Норвегия, Лихтенщайн или Исландия.

В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство, Ирландия и Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, тези държави-членки не участват в приемането на Директива 2009/50/ЕО, не са обвързани от нея, нито от нейното прилагане.

УСЛОВИЯ ЗА ИЗДАВАНЕ НА „СИНЯ КАРТА НА ЕС”

За да могат да кандидатстват за „Синя карта на Европейския съюз” висококвалифицираните работници, които са граждани на трети страни трябва да притежават **виза за дългосрочно пребиваване** в Република България.

„**Висококвалифицирана трудова заетост**“ означава наемането на работа на лице, което:

— в съответната държава-членка е защитено като работник или служител по силата на националното трудово право и/или в съответствие с националната практика, независимо от правоотношението, за целите на упражняване на действителна и ефективна трудова дейност за чужда сметка или под чуждо ръководство,

— получава заплащане, и

— притежава необходимата подходяща и специфична компетентност, доказана с висока професионална квалификация.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Търговско-промишлена палата - Враца и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган

Проект

„New Link – доброволческа мрежа в полза на граждани на трети страни”

В част II на настоящия справочник са посочени **критерии** относно признаване на професионална квалификация - удостоверение за придобито висше образование или чрез дерогация

поне пет години професионален опит на равнище, сравнимо с придобито висше образование, и което има отношение към професията или сектора, уточнени в трудовия договор или обвързващото предложение за работа; Признаване на придобито висше образование в чужбина: <http://mail.nacid.bg/newdesign/kap/index.php?id=2>

По отношение на издаването на виза изискването е за **лично** подаване (от чужденеца) на документите за виза в Българското посолство/консулство в съответна държава. Информация за издаване на визи и определяне на визовия режим: http://www.mvr.bg/Guide/visa_regime.htm

„Придобито висше образование“ означава диплома, свидетелства или друго удостоверение за формална квалификация, издадени от компетентен орган, чрез които се доказва успешното завършване на програма за висше образование, а именно набор от курсове, осигурени от образователна институция, призната като висше учебно заведение от държавата, в която се намира. За целите на настоящата директива придобитото висше образование се взема предвид, при условие че обучението, необходимо за придобиването му, е било с продължителност поне три години.

За да се оцени дали съответният гражданин на трета държава има придобито висше образование, може да се направи позоваване на нива 5а и 6 от ISCED („Международна стандартна класификация на образованието“) от 1997 г.

„Професионален опит“ означава действително и законно упражняване на съответната професия.

„Регламентирана професия“ означава регламентирана професия съгласно определението в член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36/ЕО.

ИЗДАВАНЕ И СРОК НА ВАЛИДНОСТ НА „СИНЯТА КАРТА НА ЕС”

„Синята карта на Европейския съюз” се издава след специално разрешение от Министерството на труда и социалната политика, като разрешението може да бъде подновявано при наличие на основания за преиздаването му.

Разрешението предоставя поэтапен достъп до пазара на труда, както и до правата на пребиваване и мобилност, за съответния чужденец и неговото семейство. Крайният срок за разглеждане на заявлението за синя карта на ЕС следва да не включва времето, необходимо за признаване на професионална квалификация, или времето, необходимо за издаване на виза, ако такава се изисква. Директивата не засяга националните процедури за признаване на дипломи. Определянето на компетентните органи не засяга ролята и отговорностите на други национални органи и където е приложимо, социалните партньори във връзка с разглеждането на заявлението и с решението по това заявление.

ДОСТЪП ДО ПАЗАРА НА ТРУДА И БЕЗРАБОТИЦА

По отношение на капацитета за прием държавите-членки запазват възможността да не предоставят разрешения за пребиваване с цел наемане на работа по принцип или за определени професии, икономически сектори или региони.

Директивата зачита равното третиране на гражданите на държавите-членки и притежателите на синя карта на ЕС по отношение на заплащането, когато те се намират в сравнимо положение. Равното третиране на притежателите на синя карта на ЕС¹ не обхваща мерките в областта на професионалното обучение, които са обхванати от схемите за социално подпомагане.

¹ Член. 14 от Директива 2009/50/ЕО

Проект

„New Link – доброволческа мрежа в полза на граждани на трети страни”

За да се спазва принципът на общностните преференции и да се избегнат възможни злоупотреби с режима, професионалната мобилност на висококвалифицираните работници от трети държави следва да бъде ограничена през първите 2 години на законна заетост в държава - членка. През първите 2 години смяната на работодател също е предмет на предварително писмено разрешение от компетентните органи на държавата-членка и в съотв. с националните процедури.

Безработицата сама по себе си не представлява основание за отнемане на синя карта на ЕС, освен ако периодът на безработица превиши 3 последователни месеца или възникне повече от веднъж в периода на валидност на синята карта на ЕС.

ФОРМАТ НА „СИНЯТА КАРТА”

Форматът на синята карта на ЕС следва да бъде в съответствие с Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни. Всяка от държавите-членки има възможност да вписва информация, по-специално относно условията, при които лицето има право да работи.

ПРЕБИВАВАНЕ НА СЕМЕЙСТВОТО НА ЧУЖДЕНЕЦ ПОЛУЧИЛ „СИНЯ КАРТА НА ЕС”

Членовете на семейството на чужденец², който е получил „Синя карта на Европейския съюз” могат да получат разрешение за продължително пребиваване в Република България за срока на валидност на „Синята карта на ЕС”, ако отговарят на следните изисквания:

1. да имат осигурено жилище,
2. да имат задължителни здравни застраховки и осигуряване,
3. да имат достатъчни средства за издръжка, без да се прибегва до системата за социално подпомагане, в размер не по-малък от минималната месечна заплата или минималната пенсия в Република България за срока на пребиваване;

Прилагането на Директива 2009/50/ЕО следва да предвижда гъвкав и диктуван от търсенето режим на влизане, който се основава на обективни критерии като минимален праг на заплата, съпоставим с равнищата на заплатите в държавите-членки, както и на професионалните квалификации.

Всяка от държавите-членки следва да определи своя праг в съответствие със ситуацията и организацията на съответния пазар на труда и своята обща имиграционна политика. За конкретни професии може да се постанови дерогация³ от основния режим по отношение на прага на заплатите, когато съответната държава-членка смята, че съществува специфичен недостиг на работна сила и когато тези професии са част от основна група 1 и 2 на ISCO („Международната стандартна класификация на професиите“).

Благоприятните условия за събиране на семейството и за достъп до работа за съпрузи целят привличането на висококвалифицирани работници от трети държави. Държавите - членки имат възможността да запазват или въвеждат условия и мерки за интеграция, включително езиково обучение, за членовете на семейството на притежател на синя карта на ЕС. Чрез дерогация от член 5, параграф 4, първа алинея от *Директива 2003/86/ЕО*

² За членове на семейството се смятат съпругата, децата и родителите, за които се дължи издръжка.

³ **Дерогация** е правен термин означаващ частична отмяна на определен закон. Ползва се както в гражданското така и в църковното право. В смисъла на „Европейското Право”, дерогация може да се ползва и в случаите, когато определена държава членка се бави с прилагането на елементи от „Европейските Регламенти” в собствените си правни системи, при положение, че има договорени срокове за това, или в случаите, когато държава членка е предпочела да не прилага определена клауза от договора си за присъединяване поради вътрешни обстоятелства като например извънредни положения и форс-мажор.

Проект

„New Link – доброволческа мрежа в полза на граждани на трети страни”

разрешенията за пребиваване на членове на семейството се издават не по-късно от шест месеца след датата на подаване на заявлението, когато са изпълнени условията за събиране на семейството.

„СИНЯ КАРТА НА ЕС” ИЗДАДЕНА В ДРУГА СТРАНА-ЧЛЕНКА НА ЕС

Ако чужденец притежава „Синя карта на ЕС” издадена в друга страна-членка на ЕС и е пребивавал на територията на тази страна най-малко 18 месеца, може да получи „Синя карта на ЕС” и да пребивава заедно със семейството си в България. Заявлението за получаване на разрешение се подава не по-късно от един месец след пристигането на чужденеца в Република България.

Географската мобилност в рамките на Общността следва да бъде контролирана и водена от търсенето през първия период на законен престой на високо квалифицирания работник от трета държава. Следва да се предвидят дерогации от Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни, за да не се санкционират географски мобилните висококвалифицирани работници от трети държави, които все още не са придобили статус на дългосрочно пребиваващ в ЕО, посочен в настоящата директива, както и за да се насърчи географската и циркулярната миграция.

ПОЛУЧАВАНЕ НА СТАТУТ НА ДЪЛГОСРОЧНО ПРЕБИВАВАЩ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НА ПРИТЕЖАТЕЛ НА „СИНЯ КАРТА НА ЕС”

Притежател на синя карта на ЕС може да получи статут на дългосрочно пребиваване в Република България, ако е пребивавал 5 години законно и непрекъснато на територията на някоя държава – членка на Европейския съюз, като притежател на синя карта на ЕС, от които последните 2 години са на територията на Република България. След придобиването му статутът на дългосрочно пребиваване е постоянен, доколкото не се накърняват принципите от значим обществен интерес.

Следва също да се разрешат по-дълги периоди на отсъствие от предвидените в Директива 2003/109/ЕО, след като висококвалифицираният работник от трета държава е получил статут на дългосрочно пребиваващ в ЕО, за да се насърчи неговата циркулярна и временна миграция.

ОТНЕМАНЕ ИЛИ ОТКАЗ ЗА ПОДНОВЯВАНЕ НА СИНЯ КАРТА НА ЕС

1. Държавите-членки отнемат или отказват подновяването на синя карта на ЕС, издадена въз основа на настоящата директива, в следните случаи:

- а) когато тя е била придобита чрез измама, фалшифицирана или подправена;
- б) когато се окаже, че притежателят ѝ не е отговарял или вече не отговаря на условията за влизане и пребиваване, определени в настоящата директива, или че пребивава с цел, различна от тази, за която притежателят е получил разрешение за пребиваване;

в) когато притежателят ѝ не е спазил ограниченията, предвидени по отношение на достъп до пазара на труда и временна безработица.

2. Липсата на уведомление за смяна на работодател или начало на безработица не се смята за достатъчно основание за отнемане или отказ за подновяване на синя карта на ЕС, ако притежателят на картата може да докаже, че уведомлението не е достигнало до компетентните органи по независещи от притежателя причини.

3. Държавите-членки могат да отнемат или да откажат подновяването на синя карта на ЕС, издадена въз основа на Директивата:

- а) от съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве;

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Европейския фонд за интеграция на граждани на трети страни, съфинансирана от Европейския съюз. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Търговско-промишлена палата - Враца и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган

Проект

„New Link – доброволческа мрежа в полза на граждани на трети страни”

б) когато притежателят на синя карта на ЕС не разполага с достатъчно средства за своята собствена издръжка и, когато е приложимо, за издръжката на членовете на семейството си, без да прибегва до системата за социално подпомагане на съответната държава-членка.

в) когато съответното лице не е съобщило адреса си;

г) когато притежател на синя карта на ЕС подаде молба за социално подпомагане, при условие че подходяща писмена информация по този въпрос му е била предварително предоставена от държавата-членка.

Сред изискванията за отнемане на разрешението е, когато се установи, че е сключен граждански брак или е осиновен от чужденец с цел да се заобиколят нормите, регламентиращи режима на чужденците у нас.

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Работодателят, съотв. контролните органи следва да представят годишно съответните данни за наблюдение към Комисията в съответствие с Регламент (ЕО) № 862/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила.

Всяка година и за първи път не по-късно от 19 юни 2013 г. държавите-членки в съответствие с Регламент (ЕО) № 862/2007 предоставят на Комисията статистически данни за броя на гражданите на трети държави, на които е предоставена синя карта на ЕС и доколкото е възможно за броя на гражданите на трети държави, чиято синя карта на ЕС е била подновена или отнета през предишната календарна година, като посочват тяхното гражданство и професия.